høre et børnekor synge i kirken, f.eks. til højtiderne o.lign. Håber, at foråret inspirerer dertil. *e. t. v.*

Ovenstående indlæg opfylder strengt taget ikke betingelserne for offentliggørelse, idet redaktionen ikke ved, hvem der har indsendt det. Men det har jo lige været gækkebrevenes tid. Og emnet har forhåbentlig interesse for flere.

Undertegnede skal oplyse, at da børnegudstjenesterne for et par år siden blev indstillet, var det hovedsagelig på grund af manglende tilslutning. 10–12 børn fylder så sært lidt i kirken, og somme tider var der ikke en gang så mange. Men naturligvis er der ikke noget i vejen for, at man kan prøve at begynde igen. Efter min personlige opfattelse må det være festligere for børnene at deltage i den almindelige søndagsgudstjeneste, sammen med de voksne, men på det punkt er det åbenbart her i sognet som så mange andre steder, at forældrene tror, at børnene er uønskede ved søndagsgudstjenesten. Herom kunne der godt skrives noget mere, og det bliver der nok også ved en senere lejlighed; lad mig blot benytte denne til at gøre opmærksom på, at børnene har mindst *ligeså stor ret til at komme i kirken som vi andre.*

Hvad angår spørgsmålet om et børnekor, er jeg helt enig med indsenderen, og tanken er paa ingen måde ny for mig. Forhåbentlig kan der inden alt for længe meddeles noget positivt herom. a. j. h.

Indlæg til næste nummer af sognebladet, som udkommer til pinse, må være redaktionen i hænde senest d. 15. maj.

hvad der sker i sognet

13/4 Påskelørdag. Liturgisk gudstjeneste kl. 20 (ingen altergang).
14/4 **Påskedag.** Gudstjeneste kl. 10.
15/4 **2. påskedag.** Gudstjeneste kl. 14.
17/4 Møde hos købmand Jørgensen, Hov. – Manufakturhandler H. Langgaard, Thisted, fortæller om en rejse i Indien (KFUM og KFUK).
21/4 **1. søndag efter påske.** Gudstjeneste kl. 10 (konfirmation).
28/4 **2. søndag efter påske.** Gudstjeneste kl. 14.
29/4 Konfirmandfest i forsamlingshuset. Tale af kredssekretær Brander, Snedsted (KFUM og KFUK).
5/5 **3. søndag efter påske.** Gudstjeneste kl. 10.
8/5 FDF-underholdning hos Aage Jacobsen, Skovsted (KFUM og KFUK).
10/5 **Almindelig bededag.** Gudstjeneste kl. 10 (ingen altergang).
12/5 **4. søndag efter påske.** Gudstjeneste kl. 10.
19/5 **5. søndag efter påske.** Gudstjeneste kl. 10.
23/5 **Kristi himmelfarts dag.** Gudstjeneste kl. 10. Udflugt til Eshøj med afslutning hos Chr. Clausen, Malle (KFUM og KFUK).
26/5 **6. søndag efter påske.** Gudstjeneste kl. 10.
2/6 **Pinsedag.** Gudstjeneste kl. 10.
3/6 **2. pinsedag.** Gudstjeneste kl. 14.

Husk —

– at der hver søndag er lejlighed til at komme til skriftemål i kirken, 20 minutter før gudstjenesten begynder.

– at der også i år holdes aftengudstjeneste påskelørdag.

SENNELS SOGNEBLAD

Udgivet af Sennels sogns menighedsråd, Sennels pr. Thisted. Postgiro 173,74. I redaktionen: Kirsten Mellergaard, Johan Gerstrøm og Anders J. Hindsholm (ansv.) - Tryk: Thisted Amts Tidende

FOR VOR SKYLD

En påskeprædiken af Otto Andersen, Hov skole

Kristus er opstanden.

Det angår os. Da Herren kom til jord, var det for vor skyld. Han kom, fordi vort liv var uden lys, og vor død uden håb. Så knyttede han sig så stærkt til os, at han og vi måtte lide fælles skæbne. Den retfærdige skulle have det samme som vi uretfærdige. Vi ulydige skulle have det som den lydige. Enten måtte Kristus blive i graven sammen med os. Eller vi måtte opstå sammen med ham.

»Men nu er Kristus oprejst fra de døde som *førstegrøde* af de hensovede« (1. Kor. 15., 20.). Med Herrens opstandelse er begyndelsen gjort til vor opstandelse. Som han opstod, skal vi opstå.

Men gælder det da ikke om dette ene: at leve i dag? Er det ikke her, og nu i dag, vi skal *stå op* til at lyde ved ved at elske vor næste? Gives der en anden salighed? Det evige liv er her og nu og består i at kende den eneste sande Gud og den, han udsendte, Jesus Kristus (Joh. 17., 3.). Det er i dag, vore synder tilgives. Det er i dag, vor død overvindes. Det er i dag, Gud giver os evigt liv. I dag! I denne salige tid!

Og dog: Der er *endnu ikke* salighed. Der er *endnu* ingen, der kender Gud, *endnu* ingen, der lyder Gud, *endnu* ingen, der elsker sin næste. Der er ingen retfærdig, end ikke én! *Endnu ikke! Endnu* er vi døde! Endnu *venter* vi på oprejsningen fra de døde!

I håbet blev vi frelste (Rom. 8., 24.). Blev det allerede. Vi er allerede gjort retfærdige. Vi er allerede gjort levende. Vi er levendegjort med Kristus (Ef. 2., 5.). Vi er oprejst med Kristus (Kol. 3., 1.). Vi er tilsammen bundet. I *håbet!* – Ja, men håbet ses ikke! *Endnu ikke!* Hvad der ses om os, på os, i os, det er afmagt og uret og vold og lidelse og gråd og jammer og ondskab og fortvivlelse og død og undergang. – Vist er Herren hos os i det dødens mørke, der omgiver os hver dag på alle vore veje. Men havde vi kun hjælp for dette liv – og ikke *tillige* hjælp for den død, og mod den død, der *venter os forude*, så var vi de

nr. 8 påske 1963

ynkværdigste af alle skabninger. Thi den død, der venter os, den er vor totale undergang. Den sparer *ingen* og *intet*. Af jord er du kommen. Og til jord skal du blive. Hvis ikke Kristus var bleven oprejst, så var der af os kun bleven en støvhob. Thi Gud alene har udødelighed (1. Tim. 6., 16.). Men nu er Kristus oprejst fra de døde som en førstegrøde. Af jorden skal du igen opstå. Af den grav, der engang kastes for dig på kirkegården, skal du igen opstå. Da skal vi kende Gud, som han er, og som endnu ingen har kendt ham. Da skal vi lyde og tjene Gud, som endnu ingen har gjort det. Da skal Gud give os glæde til sit råd, og vi skal være salige, som endnu ingen er det.

Og som død betyder, at vi skilles fra vore kære, sådan betyder evigt liv, at vi mødes igen. Og ligesom døden gør et menneske ukendeligt, sådan betyder evigt liv, at vi kender hinanden igen, ja, at vi kender hinanden, som vi endnu aldrig har kendt hinanden.

Om »livet hinsides« taler Bibelen kun meget lidt, og da altid kun i billeder. Det er livet her og dagen i dag, vi holdes fast på, og dermed er der givet os mere end nok at tage vare på. Men så meget forstår vi da, at et »liv«, hvor man slet ingen mødte, men var helt alene, at det var slet ikke liv. Nej, det er netop i døden, mennesket er helt alene. Og et »liv«, hvor der måske nok var mange, men hvor alle var fremmede og ukendte, det var da slet ikke liv, men dødsens kedsommelighed og ensomhed. Mellem ene ukendte mennesker er ensomheden lige så stor som i graven. Det eneste, vi med sikkerhed kan sige om »livet hinsides« er nok det, at det i hvert fald ikke er død, men at det netop er – *liv!* D.v.s., at oprejsning fra de døde, det er at møde Gud og mennesker, ja, det er at *kende* og *genkende Gud* og *mennesker*.

»Med venner i lys vi tale«.

SPAR og LÅN

til

EGET HUS

i

SENNELS SPAREKASSE

filial af

Sparekassen for Thisted Amt

KONTORTID: Tirsdag 14—16 og lørdag 10—12

Telefon nr.: Sennels 42

FOLKEKIRKENS ØKONOMI

Tilsyneladende er der mange medlemmer af den danske folkekirke, der kun har meget tågede forestillinger om, hvordan det kirkelige apparat forvaltes i økonomisk henseende, ligesom de ikke aner, hvor meget det egentlig koster, udtrykt i tørre tal, at holde hele apparatet i gang. Det er der ikke noget at sige til; dels er kirkens økonomiske forvaltning et temmelig indviklet foretagende, dels ser man så godt som aldrig i pressen en samlet opgørelse af de kirkelige udgifter. Udfra den opfattelse, at det altid kan være nyttigt at vide, hvordan offentlige midler bliver brugt, skal jeg her prøve i meget grove træk at redegøre for folkekirkens økonomi.

Årlig udgift: kr. 146,000.000

Lad os bare begynde med den samlede udgift. I regnskabsåret 1960/61 (nyere tal har jeg ikke kunnet skaffe) udgjorde kirkens samlede udgifter godt 146 millioner kroner. Beløbet er noget mindre end det, der samme år indgik i statskassen i form af afgift på chokolade og sukkervarer, og det udgjorde mindre end 0.6 % af danskernes samlede skattepligtige indkomst samme år. Alligevel er 146 millioner jo en hel del penge. Hvor kom de fra, og hvad blev de brugt til?

Mange mennesker tror, at det er »staten«, der afholder de kirkelige udgifter, evt. sammen med kommunerne; – de mener, at man simpelthen tager de nødvendige penge af de offentlige kasser. Det er langtfra rigtigt; vi har jo her i landet ikke en statskirke, men en folkekirke, som man kan melde sig ud af, når man har lyst. Men selv om den nævnte opfattelse således er temmelig forkert, er den – desværre – ikke *helt* forkert. Ifølge grundloven skal ingen dansk borger yde personlige bidrag til en gudsdyrkelse, som ikke er hans egen, men ikke desto mindre afholdes i dag ca. 1 fjerdedel af kirkens samlede udgifter af statskassen, som vi jo alle sammen, uanset religiøse anskuelser, er med til at hælde penge i. Og hvis baptister eller katolikker eller frimenighedsfolk protesterer, så forklarer man blot, at folks statsskat ikke kan betragtes som personlige bidrag, og at staten – også ifølge grundloven – er forpligtet til at støtte kirken. I hvert fald det sidste er rigtigt nok, men der tales ikke direkte om økonomisk understøttelse. Og efter manges – bl.a. undertegnedes – mening ville det hele se meget pænere ud, hvis vi virkelig havde gennemført religionsfriheden også i økonomisk henseende.

Hvis man er tilstrækkelig nøjsom, kan man jo så prøve at glæde sig over, at det endnu »kun« er en fjerdedel af kirkens udgifter, der tages af statens kasse. Resten stammer fra kirkens to andre indtægtskilder: dens egen formue og kirkeskatten.

Renter og udbytter: 11 mill. kr.

Den danske kirke er jo ikke ubemidlet; den har stadig en del i behold af den formue, den i svundne tider (på den ene eller den anden måde) skaffede sig. Det var egentlig også meningen, at den skulle kunne leve af indtægterne af dens formue. Men da formuen dels er anbragt i obligationer og dels i landbrugsejendomme (præstegårdene), bliver udbyttet i disse tider mindre og mindre værd. Ialt udgør det ca. 11 mill. kr. om året, fordelt på de tre små kasser øverst på vedføjede skema. Det er

klart, at de to store kasser nedenunder, med henholdsvis kirkeskatten og statstilskuddet, kommer til at spille en stadig større rolle.

Procentvis er forholdet mellem de tre slags indtægter således, at kapitalindtægterne udgør 7.5 % af den samlede indtægt, kirkeskatten 66.5 % og statstilskuddet 26 %.

Hvad kirkens udgifter angår, er de vigtigste af dem angivet i bunden af skemaet. Af tekniske grunde er udgiftsposternes indbyrdes størrelsesforhold ikke, som for indtægternes vedkommende, anskueliggjort. De største poster er udgifterne til lønninger, og heraf udgør igen lønningerne til folkekirkens ca. 1800 præster den største post.

Det skulle endvidere fremgå af skemaet, hvilke myndigheder, der forvalter de forskellige midler. Kirkens økonomiske forvaltning sker kun i nogen grad fra centraladministrationen i kirkeministeriet; de enkelte stifter har deres delvis selvstændige forvaltning, som varetages af stiftsøvrighederne, ligesom det enkelte sogns kirkelige økonomi hovedsagelig ordnes af menighedsrådet, der bestyrer de kirkelige kasser under tilsyn af provstiudvalget.

Disse lokale kasser vil blive behandlet i en senere artikel; her skal der gøres rede for stiftsøvrighedens forvaltning. Som det fremgår af skemaet, samles adskillige beløb i en pulje, som hedder »præsteembedernes fællesfond«, og som først og fremmest skal afholde præsternes lønning. Hvert stift har sin fællesfond, og i den indgår dels præsteembedernes kapitalindtægt, dels en vis del af kirkeskatten, dels – og navnlig – en del af statstilskuddet. Af den kirkeskat, der opkræves hos folkekirkens medlemmer i det enkelte sogn, modtager stiftsøvrigheden til fællesfonden en bestemt del, den såkaldte *landskirkeskat,* hvis størrelse for det enkelte sogns vedkommende hvert år fastsættes af kirkeministeren på grundlag af kommunalbestyrelsens angivelse af sognets samlede skattepligtige indkomst, idet der ved fastsættelsen tages hensyn til antallet af ikke-folkekirkemedlemmer. (For Sennels sogn har landskirkeskatten gennem de senere år været fastsat til o. 3.000 kr. årligt). Da landskirkeskattens beløb af en eller anden grund ansættes væsentlig lavere end nødvendigt, og man på den anden side ikke ønsker at snyde præsterne for den løn, de efter loven har krav på, opstår der underskud i fællesfonden, eller rettere: der budgetteres simpelthen med underskud, idet det i lov af 1958 om folkekirkens lønningsvæsen udtrykkeligt hedder, at *statskassen* udreder 3/5 af præsternes lønninger og pensioner foruden dyrtids- og andre tillæg; i praksis vil det sige, at statstilskuddet til præstelønninger i dag udgør o. 2/3 af fællesfondens midler (for året 1961/62 var tilskuddet 42,6 mill. kr.).

Af fællesfonden udbetaler stiftskassereren hver måned præsternes løn, idet der i hvert enkelt tilfælde foretages fradrag for boligbidrag og pensionsbidrag, evt. også for den såkaldte »hjemmeløn«, som udredes af den lokale præstelønningskasse; herom iøvrigt senere.

Til kirkens ydremission: 0 kr.

Udover tilskuddet til præstelønningerne skal statskassen iflg. loven fuldud udrede alle lønninger og tillæg til biskopperne, provsternes løntillæg samt stiftsøvrighedernes og biskoppernes administrationsudgifter. Endvidere yder statskassen tilskud til restaurering af gamle kirker og opførelse af nye, samt til kirkeligt arbejde blandt danske søfolk og andre danske i udlandet. I forbindelse hermed skal det bemærkes, at den danske kirkes ydre-missions-

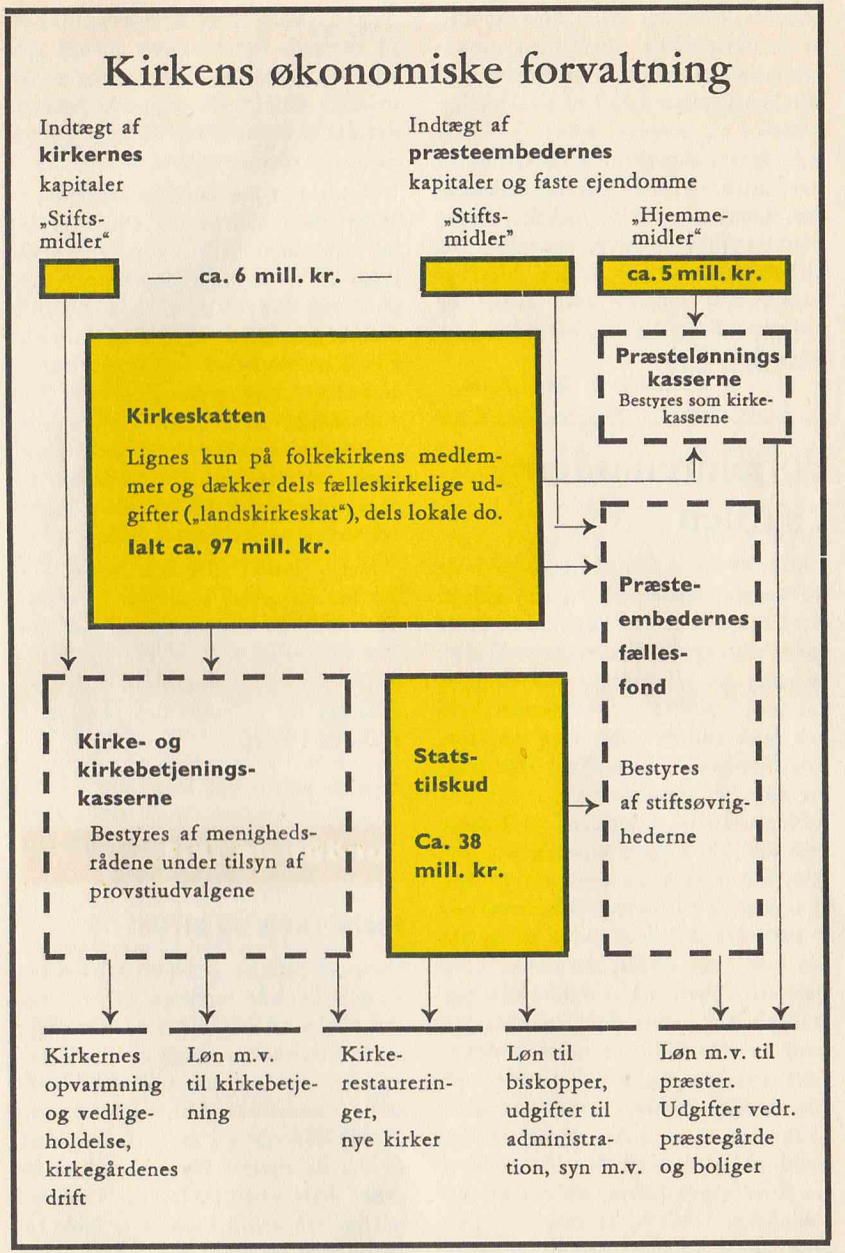

De farvelagte »kasser« i skemaet angiver kirkens indtægtskilder, nogenlunde i deres indbyrdes størrelsesforhold. De øvrige firkanter betegner de kasser, hvoraf udgifterne afholdes, med angivelse af de forvaltende myndigheder. Af pladshensyn har udgifternes indbyrdes størrelsesforhold ikke kunnet vises.

arbejde principielt synes at være kirkens økonomiske forvaltning uvedkommende; der kan overhovedet ikke afholdes udgifter hertil af de kirkelige midler.

Medens biskopperne altså lønnes af statskassen og præsterne af fællesfonden, lønnes de øvrige kirkelige funktionærer (kirkebetjente, organister og kirkesangere) af de lokale kirkelige kasser, som sammen med stifts- og hjemmemidler vil blive behandlet i en følgende artikel.

Anders J. Hindsholm.

Forældremøderne i skolen

I løbet af marts måned fik vi holdt de tre forældremøder, der var planlagt. Det kneb ganske vist lidt med at få de oprindelig fastlagte datoer overholdt, men det gik alligevel, og tilslutningen var meget stor. Enkelte forældre kom nok mere end én gang, men det samlede fremmøde blev også på ikke mindre end 175 mennesker.

Nogen livlig diskussion om tingene kom der ikke i gang, men jeg tror slet ikke, det skal tages som udtryk for, at interessen for skoleproblemerne kun er beskeden. Måske brændte en og anden inde med emner, der skulle have været til debat; – i så fald håber jeg, at sagerne kommer frem, når der til næste år igen holdes forældremøder.

Et enkelt spørgsmål kom dog på tale, nemlig ønsket om befordring af de mindste elever i den strengeste vintertid. Allerede ved forældremødet i fjor blev sagen berørt, og det er vist almindeligt bekendt, at skolen er placeret netop sådan i sognet, at sogneråd ikke har nogen forpligtelse til at arrangere kørsel. Ikke desto mindre har vi i denne strenge vinter haft rig anledning til at se det ønskelige i en ordning for de små børn, der har længst til skole (– der har kørt mange private »skolebusser« i vinter!), og vi fik da også tilsagn fra sognerådsformanden om, at sogneråd ville tage spørgsmålet op til overvejelse.

Hermed er der samtidig svaret på et andet spørgsmål, nemlig om, hvorvidt det vil kunne lade sig gøre at lade begge de to yngste klasser møde senere på dagen end kl. 8. Hvis timeplanen skal lægges sådan, at der overhovedet kan blive mulighed for at indrette en fornuftig kørselsordning, er det helt nødvendigt, at 2. klasse i almindelighed skal hjem ved den tid, da 1. klasse mødes, så man kan ikke på samme tid få opfyldt ønsket om kørsel og ønsket om senere mødetid for 2. klasse.

Men – kørsel eller ikke kørsel – vi var her på skolen glade for at se forældrene slutte så godt op om møderne. Den tilslutning siger vi tak for, og vi håber, at der i fremtiden vil være grundlag for at holde den påbegyndte tradition i hævd.

Halvor Christensen.

ordet er frit

Hjem, skole og kirke

Gang på gang er vi blevet mindet om, at når det lille landsogn opgiver sine små skoler til fordel for en stor skole, en »centralskole«, om man vil, så mister sognet noget meget værdifuldt; de mest pessimistiske spår, at landsognet går sin undergang i møde, åndeligt set. Er det da rigtigt? Nu har vi i en årrække haft »stor skole« her i sognet; mit indtryk er, at børnene er både tilfredse med og glade for at gå i skole, og det må da være noget af det vigtigste i første omgang. Mon de så i pædagogisk henseende er ringere stillet end i den lille skole? Jeg vægrer mig ved at tro det – snarere tværtimod. Og når man så læser forrige nummer af sognebladet og ser, hvilken enorm tilslutning, der har været til de forskellige arrangementer – aftenskole, ungdomsskole, aftenhøjskole m.m. – ja, så må man vel sige, at der visselig ikke er noget, der tyder på, at åndslivet er i stagnation, fordi vi her i sognet har byttet vore to små skoler med centralskolen. Om Sennels i så henseende er et isoleret tilfælde, skal jeg overlade til andre at udtale sig om, men jeg er da ganske klar over, at de ydre rammer gør det ikke alene. I debatten om den lille skole kontra centralskolen fastholdt man, at den lille skole stod og faldt med læreren; det samme kan vel ligeså godt siges om den store skole. Hvis ikke vi her i Sennels havde haft lærerkræfter, der foruden deres pædagogiske kundskaber er i besiddelse af lyst til og interesse for at lære og oplyse – både børn, unge og ældre – så havde det vist været småt bevendt med værdien af de store, lyse skolelokaler. Jeg vil derfor gerne her bringe en tak til alle dem, som har været medvirkende til det gode resultat af vinterens undervisningsarbejde.

»Så stå da, vor skole, med lys og læ
for barnelængsler og barnetanker,
og voks som et elsket og værnet træ,
der skønt med blomster og frugt sig ranker.
Med sol og sange
og glade klange,
med friske pust fra de grønne vange,
med muldfast rod«.

(A. Ankerstrøm)

Det er mit indtryk, at der her i Sennels i disse år knyttes stærke bånd skole og hjem imellem. Meget er da nået. Mere var, om disse bånd også knyttedes til vor kirke og til gudstjenesten dér, thi først da kunne vi tale om et rigt åndeligt liv i sognet. Må jeg i denne forbindelse have lov at rejse det spørgsmål, om det ikke kunne være en opgave for menighedsrådet at lade en kirkebil køre i sognets yderdistrikter, om ikke hver søndag, så måske hveranden. Jeg ved, at det er et længe næret ønske hos flere beboere, ikke mindst ældre, som ikke har så let ved at komme af sted. Om det vil bidrage til at styrke kirkegangen, ved jeg ikke, men var det ikke et forsøg værd?

Med tak for optagelsen –

Oscar Madsen.

Momtoft-vejen måtte vente

Sognebladet har bedt sogneråd om en udtalelse i anledning af indlægget i bladets sidste nummer, om Momtoftvejens regulering. Sognerådsformanden bekræfter, at der i sin tid blev udarbejdet 3 reguleringsforslag, som ville være nogenlunde lige dyre at udføre, idet de alle tre beløb sig til ca. kr. 200.000. Da vejfonden den gang (i 1955) kun ydede ca. 30 % i refusion, ville en regulering efter et af forslagene have medført så store udgifter for sognet, at asfalteringen af de øvrige veje måttet have været udskudt i flere år. Det daværende sogneråd, hvori der befandt sig en repræsentant for beboerne i det nordvestlige hjørne, valgte da at lade foretage en foreløbig regulering plus asfaltering af vejen, for ialt ca. kr. 50.000, hvorefter man i de følgende år har ladet hovedparten af de øvrige sogneveje asfaltere. Hvad Momtoft-vejens endelige regulering angår, er planerne således ikke opgivet, kun foreløbig henlagt, udtaler Peter Krog. Det nuværende sogneråd har ikke beskæftiget sig med dem.

Børnegudstjeneste?

Hvorfor bliver der aldrig afholdt børnegudstjeneste i kirken? Er det virkelig helt skrinlagt?

Og hvor kunne det være skønt at